

RSS Dalarna (Avdelningen för Hälsa och välfärd)
Ledningsstöd och strategi
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Välfärdsrådet

Minnesanteckningar Välfärdsrådet 250612

Datum: 2025-07-02

Dnr: HSN 2025/936

Datum: 12 juni 2025

Tid: Kl. 9.00 – 12.00

Plats: Stängslet, Myntgatan 2, Falun

Närvarande: (överstruken = frånvarande)

Region Dalarna	Sofia Jarl (ordf)	Sebastian Karlberg	
Avesta	Cunilla Berglund	Patrik Sundin	
Borlänge	Cecilia Rodin	Marianne Henriksen	
Falun	Susanne Norberg	Jonas Sallén Lennerthson	Sven-Olov Ytterholm
Gagnef	Eva-Lotta Törnblom Nises		
Hedemora	Britt Inger Remning	Kajsa Lena Fagerström	
Leksand	Karin Mikkonen	Lars Halvarson	
Ludvika	Åsa Bergkvist (v ordf)	Håkan Frank	
Malung-Sälen	Jörgen Norén	Brita Schlin	
Mora	Bert Persson		
Orsa	Bengt Åke Svahn	Håkan Yngström	
Rättvik	Fredrik Ollén		
Smedjebacken	Matilda Kilström	Christopher Nilsson	
Säter	Hans Göran Stenoryd		
Vansbro	Marcus Kock	Anna Pollack	
Älvdalen	Anette Eriksson		
Tjänstepersoner	Annika Schmitt	Lisa Karlsson	Stefan Nielsen

1. Mötets öppnande

Välfärdsrådet beslutade
att öppna mötet.

2. Godkännande av dagordning

Välfärdsrådet beslutade
att godkänna dagordningen.

3. Val av justerare

Välfärdsrådet beslutade

att utse Sven-Olov Ytterholm, Falun, till justerare.

4. Föregående minnesanteckningar 250424

Välfärdsrådet beslutade

att lägga minnesanteckningarna till handlingarna.

5. Årsrapport – Lokala programområden (LPO)

Föredragande: Stefan Nielsen, samordnare, RSS Dalarna

Under 2024 har arbetet inom de sex lokala programområdena, där kommun och region samverkar, varit utmanande. Årsrapporter har tagits fram som redovisar genomförda aktiviteter samt innehåller en aktivitetsplan för 2025. Fokus framåt ligger på att slutföra redan påbörjade insatser, med betoning på kontinuitet och långsiktig prioritering.

För att möta årets utmaningar har arbetssätt justerats, och ett förbättringsarbete pågår kring arbetsgruppernas sammansättning och tillgång till relevanta representanter. I detta sammanhang har en obalans i representation mellan kommun och region identifierats, vilket lyfts som en viktig fråga att hantera.

LPO utgör en del av det nationella systemet för kunskapsstyrning, med målet att främja en jämlik vård genom ökad användning av bästa tillgängliga kunskap. Uppdragen inom LPO kommer både från nationell nivå och från lokala behov – vissa ärenden lyfts från verksamheten och kan få nationell spridning om de speglar bredare utmaningar.

Sammantaget betonades under mötet vikten av LPO-arbetet för att utveckla vård och omsorg, samt behovet av tydlig ansvarsfördelning och fortsatt stark samverkan mellan kommun och region.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna.

6. Uppföljning God och nära vård – Årsrapport och Infografik 2024

Föredragande: Henrietta Forsman, utvecklingsledare, RSS Dalarna

Årsrapporten för 2024, för god och nära vård, presenterades vid mötet som en samlad återblick på det gångna årets arbete med omställningen till en god och nära vård i länet. Rapporten syftar till att ge en överblick över genomförda insatser och

resultat, och fungerar samtidigt som ett gemensamt kunskapsunderlag för kommande prioriteringar och beslut.

Underlaget till rapporten bygger på fem centrala delar: uppföljning av nyckeltal i en uppdaterad infografik, självskattningar från lokala systemledningar, en kartläggning av systemledningarnas struktur och uppdrag, den kvartalsvisa rapporteringen till Socialstyrelsen samt en sammanställning av det regionala stödets aktiviteter under året.

Även infografiken delgavs och innehåller 20 nyckeltal fördelade över fem delmål. Den ger en överblick över Dalarna samt ger varje kommun och regionen möjlighet att följa sin utveckling över tid och jämföra resultaten med andra kommuner och mot nationell nivå. Den visuella och datadrivna översikten stärker både analysförmåga och gemensam förståelse inom länet.

Rapporten visar tydligt att omställningen drivs i nära samverkan mellan kommunerna och regionen. Självskattningarna speglar engagemanget och utmaningarna i det lokala arbetet och skapar förutsättningar för dialog, reflektion och gemensam riktning. Kartläggningen av systemledningarna som gjordes under hösten 2024 har i sin tur identifierat utvecklingsområden, bland annat gällande struktur, uppdrag och långsiktig hållbarhet i ledningen.

Ett återkommande tema i rapporten är behovet av att stärka den regionala samordningen. För att skapa en mer jämlik och likvärdig omställning i hela länet lyfts behovet av en gemensam regional systemledning samt en regional handlingsplan. Arbetet med handlingsplanen har redan inletts under våren 2025 och kommer att färdigställas under hösten, med målsättningen att den ska börja gälla 2026. Handlingsplanen tas fram i samverkan med bland annat Länschefsnätverket och lokala systemledningar.

I samband med presentationen framkom också att Polsams roll i omställningen inte alltid är tydlig. Det finns ett behov av att klargöra Polsams funktion inom systemledningen. En förstärkt koppling till det lokala arbetet bedöms som nödvändig för att säkerställa att omställningen svarar mot verkliga behov.

Avslutningsvis underströks vikten av att omställningen till god och nära vård inte betraktas som ett enskilt projekt, utan som ett långsiktigt förändringsarbete som kräver tydligt ledarskap, kontinuerlig uppföljning och gemensamt ansvar. Årsrapporten ger en viktig grund för det fortsatta arbetet och pekar ut såväl framsteg som områden där ytterligare utveckling krävs.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna.

7. Nationell utveckling av Nära vård – perspektiv, framgångsfaktorer och vägen framåt

Föredragande: Helena Henningson, Handläggare, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Omställningen till en god och nära vård pågår i hela landet och är central för att möta de demografiska och ekonomiska utmaningar som påverkar både kommuner och regioner.

Under mötet presenterades ett nationellt perspektiv med fokus på framgångsfaktorer, goda exempel och ledarskap i komplexa system. Det framhölls att Sverige har goda resultat inom behandlingar med tydligt avslut, såsom frakturer och cancer, men står inför stora utmaningar inom vården av personer med kroniska sjukdomar och sammansatta behov.

Omställningen befinner sig nationellt i fas två – ett läge präglad av pilotprojekt, lärande och utveckling av nya arbetssätt. Breddinförande och förankring i ordinarie verksamheter återstår. Exempel från Uppsala, där äldreavdelningar införts på vårdcentraler, och Kronoberg, där barn i utsatthet fångas upp tidigt, lyftes som goda praktiker.

Rekryteringsbehoven är en kritisk faktor i omställningen. Nationellt behövs 66 000 fler medarbetare inom äldreomsorgen, samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder minskar i en majoritet av kommunerna fram till 2033. Det betonades att dessa siffror bygger på att arbetssätten förblir oförändrade – varför utveckling och nytänkande är nödvändigt.

Föredraganden underströk vikten av ett tydligt och gemensamt systemledarskap, där hela vård- och omsorgskedjan samverkar – från primärvård och socialtjänst till skola och civilsamhälle. Samtidigt lyftes behovet av att bredda perspektivet i omställningen och även inkludera frågor som psykisk hälsa hos barn och unga.

Avslutningsvis betonades att omställningen kräver både uthållighet och gemensam riktning – där lokalt engagemang, nationellt stöd och konkret handling tillsammans driver förändringen framåt.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna.

8. Revidering av regional överenskommelse (RÖK) – HVB

Föredragande: Caroline Mörk, Utvecklingsledare, RSS Dalarna

Den regionala överenskommelsen om ansvarsfördelning vid kommunala beslut om placering på hem för vård och boende (HVB) har reviderats under våren 2025 och godkändes av Länschefsnätverket den 25/5/25. Överenskommelsen har sin grund i en tidigare version från 2012 och har därefter reviderats löpande. Den nya versionen gäller fram till 2033/06/30.

Revideringen har genomförts i syfte att förtydliga ansvarsfördelningen mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård, uppdatera innehållet i enlighet med gällande lagstiftning och kunskapsstöd, samt harmonisera strukturen med den regionala överenskommelsen om Kvinnofrid. Generiska delar av överenskommelsen kommer även att användas som mall i framtida RÖK-revideringar, i syfte att skapa enhetlighet i regionala styrdokument för samverkan.

Föredragande redogjorde för processen bakom revideringen, som skett i bred samverkan. Särskild vikt lades vid behovet av att klargöra rollfördelningen: socialtjänsten har det övergripande ansvaret för placering och uppföljning, medan hälso- och sjukvården ansvarar för att individens behov av vård tillgodoses. Vikten av samverkan mellan berörda aktörer – såsom socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och andra relevanta instanser – lyftes som avgörande för att säkerställa en sammanhållen vård för barn och unga i HVB.

Ett behov av att lansera och sprida överenskommelsen identifierades, då den redan befintliga överenskommelsen ännu är relativt okänd i verksamheterna. Informationsinsatser och utbildningar kommer att genomföras under hösten 2025 med stöd från RSS.

I diskussionen lyftes behovet av att tydliggöra hur implementering ska ske lokalt, inklusive vilken funktion som utgör ingången till hälso- och sjukvården i dessa ärenden. Det efterfrågades också att Länschefsnätverket tar ett samlat ansvar för implementeringen och att en gemensam struktur och mall för framtagandet av samverkansdokument kan behöva utvecklas.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna.

9. Lärprocessen nya SoL – Ett kunskapsstöd för en evidensbaserad Socialtjänst

Föredragande: Caroline Mörk, Utvecklingsledare, RSS Dalarna

Föredragande informerade om SKR:s nationella lärprocess för framtidens socialtjänst, som syftar till att stötta kommunerna i omställningen till den nya socialtjänstlagen och samtidigt skapa en gemensam utvecklingsrörelse i hela landet.

Lärprocessen riktar sig till kommunernas ledningsfunktioner inom socialtjänsten och inkluderar såväl chefer på strategisk nivå som nyckelpersoner med ansvar för att driva det lokala förändringsarbetet. Även politisk representation, till exempel från socialnämnd eller omsorgsnämnd, förväntas ingå i arbetet – särskilt vid uppstart och avslut. Processen är utformad för att vara både strukturerad och verksamhetsnära, och kombinerar fysiska träffar med eget utvecklingsarbete, handledning samt vägledande material och ledningsstöd.

Ett nationellt erbjudande om deltagande har skickats till samtliga kommuner i Sverige, och 14 av 15 kommuner i Dalarna har hittills anmält sitt intresse att ingå i

lärprocessen. Lärprocessens innehåll utvecklas löpande under 2025 i nära dialog mellan SKR, regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) och kommuner. RSS Dalarna medverkar aktivt i detta arbete genom en arbetsgrupp som leds av SKR.

En preliminär tidsplan sträcker sig från januari 2026 till våren 2028, och omfattar fyra lärträffar, mellanliggande utvecklingsarbete samt en avslutande regional och eventuell nationell resultatkonferens. För att kunna delta krävs att kommunerna fattar beslut senast den 19 juni 2025 och säkerställer att resurser – i form av tid, engagemang och ledningsstöd – finns på plats.

Föredragande gav en aktuell lägesbild och informerade om kommande steg, och betonade vikten av att omställningen förbereds i god tid och drivs med tydligt ledarskap och lokalt engagemang.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna.

10. Uppdrag om kartläggning av behovet av fler gemensamma boenden i Dalarna

Föredragande: Ulrika Gäldsback, ordförande i Socialchefsnätverket och Länschefsnätverket

Vid Socialchefsnätverkets sammanträde 250307 informerades nätverket om att kommundirektörsnätverket efterfrågat en kartläggning av behovet av fler gemensamma boenden och HVB i Dalarna. Ärendet överlämnades till styrgruppen för beredning och beslut om att påbörja kartläggningen fattades av Socialchefsnätverket 250411.

Föredragande informerade om det uppdrag som därefter givits till RSS Dalarna att genomföra kartläggningen. Syftet är att identifiera målgrupper och behov av gemensamma boendelösningar, för att förbättra kvaliteten på de tjänster som idag köps in och stärka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar struktur.

Kartläggningen kommer att genomföras under hösten 2025 genom en enkät riktad till kommunerna, och resultatet förväntas vara klart innan årets slut.

Arbetet ses som ett viktigt steg i att skapa en gemensam kunskapsbas och ligga till grund för kommande strategiska beslut om gemensamma boenden i länet.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna.

11. Återkoppling från Länschefsnätverket angående sommarens gemensamma möten mellan kommuner och Region Dalarna

Föredragande: Ulrika Gärdsback, ordförande i Socialchefsnätverket och Länschefsnätverket

Vid Länschefsnätverkets möte 250515 beslutades hur de gemensamma veckomötena mellan kommunerna och Region Dalarna ska hanteras under sommaren. Nätverket beslutade att fortsätta enligt tidigare års modell, där strategiska fredagsmöten genomförs med fokus på samordning under sommarperioden.

Det fastställdes även att upplägget för vårdplatsmötena kvarstår oförändrat. Dessa möten har ett taktiskt fokus, och Borlänge och Falu kommun kommer även i år att delta två gånger i veckan.

Föredragande informerade om syftet med de gemensamma mötena, som är att skapa en gemensam lägesbild och ökad förståelse för respektive parts utmaningar, särskilt vad gäller vårdplatssituationen och bemanningsfrågor. Hon lyfte att det är viktigt att kommuner och region har en gemensam uppfattning om tillgängliga vårdplatser och att samarbetet kring dessa frågor fortsätter.

**Välfärdsrådet beslutade
att lägga informationen till handlingarna.**

12. Revidering av befintligt hemsjukvårdsavtal inför nytt avtal

Föredragande: Ulrika Gärdsback, Ordföranden i Social- och Länschefsnätverket

Ulrika Gärdsback presenterade den revidering som gjorts av hemsjukvårdsavtalet. Syftet med revideringen är att skapa ett mer ändamålsenligt avtal som bättre stödjer samverkan mellan kommuner och region samt möjliggör utvecklingen av en god och nära vård. Det nuvarande avtalet, som har gällt sedan skatteväxlingen 2013, har i flera delar varit ett hinder för fortsatt utveckling och samordning.

Det nya avtalsförslaget har tagits fram gemensamt av representanter från kommuner och Region Dalarna, med stöd av juridisk kompetens. Förslaget bygger på den länsövergripande strategin för god och nära vård 2022–2030 och omfattar ett kortsiktigt avtal som föreslås gälla tills ett nytt, mer långsiktigt avtal är på plats. Arbetet har genomförts på uppdrag av styrgruppen för Länschefsnätverket.

Föredragande redogjorde för de huvudsakliga förändringar som gjorts jämfört med avtalet från 2012. Dessa finns sammanfattade i tillhörande bildmaterial. Bland annat har avtalet uppdaterats i enlighet med gällande lagstiftning och riktlinjer, ansvarsfördelningen mellan kommun och region har tydliggjorts, och riktlinjer för samverkan har förstärkts. Det framhölls att en väl fungerande samverkan är en grundförutsättning för att kunna erbjuda invånarna en sammanhållen och behovsanpassad vård.

Det nya avtalet innebär även att Välfärdsrådet får ett nytt uppdrag: att ansvara för uppföljning av avtalet vartannat år.

Förslaget godkändes av Valfärdsrådet och går nu vidare till beslut hos respektive huvudman under hösten 2025. Ett gemensamt tjänsteutlåtande ska tas fram för att säkerställa att beslut fattas likalydande hos alla parter. Representanter i Valfärdsrådet ansvarar för att följa upp att ärendet tas vidare i beredningsprocessen hos respektive huvudman.

Information kommer att spridas via respektive funktionsbrevlåda, med kopia till Valfärdsrådet för samordning och uppföljning.

Valfärdsrådet beslutade

att rekommendera kommunerna och regionen:

att anta reviderat Hemsjukvårdsavtal med avtalstid tills vidare

att beslutet gäller under förutsättning att samtliga ingående huvudmän fattar likalydande beslut

13. MiniMaria

Föredragande: Carina Wadås, utvecklingsledare, Division psykiatri, Region Dalarna

Anna Ståhlkloo, Socialchef, Mora kommun

Magnus Nordahl, Verksamhetschef, Falu kommun

En länsgemensam MiniMaria-verksamhet planeras att etableras i Dalarna för att erbjuda stöd till barn och unga upp till 21 år med riskbruk, skadligt bruk, beroende samt samsjuklighet. Verksamheten ska vara lättillgänglig, ha låga trösklar och erbjuda samordnade insatser som omfattar både missbruksproblematik och psykosociala eller psykiatriska behov.

För att möjliggöra detta antogs en avsiktsförklaring i april 2024, varefter en arbetsgrupp tillsattes under hösten för att ta fram ett förslag anpassat efter Dalarnas specifika behov. Resultatet av arbetet är ett samverkansavtal, underavtal, verksamhetsbeskrivning och en budget, vilka nu har godkänts av Valfärdsrådet.

Beslutet innebär att en gemensam avtalssamverkan ska ingås, och att samtliga parter, Region Dalarna och länets 15 kommuner, ska fatta likalydande beslut i sina respektive instanser. En gemensam tjänsteskrivelse kommer att tas fram för att säkerställa enhetlig hantering och tydlig förankring i samtliga förvaltningar.

Verksamheten föreslås införas stegvis under en treårsperiod, med löpande uppföljning och möjlighet till anpassning efter lokala behov. För att stärka tillgängligheten planeras satellitmottagningar i Älvdalen och Avesta, där personal från huvudmottagningen kommer att vara på plats en dag i veckan.

I samband med diskussionen nämndes även pågående dialog om samverkan mellan MiniMaria och det gemensamma HVB-hemmet i Borlänge. Smedjebacken lyfte att dialog förs om möjligheten att etablera en mottagning i Ludvika. Den geografiska

mottagningsstrukturen kommer fortsatt att utvecklas i takt med verksamhetsplaneringen.

En länsgemensam MiniMaria-verksamhet förväntas inte bara stärka stödet till barn och unga med komplex problematik, utan även bidra till en mer samordnad och långsiktigt hållbar vård- och omsorgsstruktur i länet. Genom tidiga och samordnade insatser kan både individens behov mötas bättre och resurser användas mer effektivt.

För att säkerställa gemensamt ansvar och likvärdig tillämpning har Valfärdsrådet efterfrågat årlig uppföljning och återkoppling från verksamheten. Den fortsatta etableringsfasen kommer att kräva nära samverkan, lokal förankring och ett gemensamt åtagande från alla parter för att visionen om en länsgemensam MiniMaria ska bli verklighet – med barnets bästa i centrum.

Valfärdsrådet beslutade

att rekommendera kommunerna och regionen:

att ingå avtalssamverkan kring Mini-Maria.

att godkänna verksamhetsbeskrivning och budgetar samt underteckna samverkansavtal och underavtal.

att beslutet ska fattas av respektive part och under förutsättning att samtliga parter godkänner avtalen.